

Översyn av systemet för avgifter för sådan prövning och tillsyn som sker enligt miljöbalken m.m.

Era beteckningar: M2020/02050 M2022/00679

Länsstyrelsen i Västra Götaland yttrar sig över Naturvårdsverkets rapport ”Redovisning av regeringsuppdrag att se över systemet för avgifter för sådan prövning och tillsyn som sker enligt miljöbalken m.m.” samt över Statskontorets rapport ”Översyn av avgiftssystemet för prövning och tillsyn som sker enligt miljöbalken.”

Sammanfattning

Naturvårdsverket har i sin redovisning av ett regeringsuppdrag föreslagit ett förändrat system för avgifter för tillsyn och prövning enligt miljöbalken. Regeringsuppdraget är en följd av Statskontorets utredning om översyn av avgiftssystemet för prövning och tillsyn enligt miljöbalken.

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att avgifterna för tillsyn och prövning av miljöfarlig verksamhet separeras.

Vi tillstyrker att tillsynsavgifterna generellt höjs med 11 %, att minimivån för årlig tillsynsavgift höjs samt att möjlighet att ta ut timavgift för extraordinär tillsyn införs.

Länsstyrelsen tillstyrker också till största delen de förslag till prövningsavgifter som föreslås men anser att några förslag till maximivåer för olika slag av prövningar är för låga.

Länsstyrelsen tillstyrker de förslag till ändrade avgifter som föreslås för vattenverksamhet och viss övrig verksamhet (7 kap. FAPT)

Länsstyrelsen anser att det finns ett grundproblem med nuvarande system för avgifter för tillsyn och prövning enligt miljöbalken. Avgifterna tillfaller inte länsstyrelsen och det finns ingen direkt koppling mellan avgiftssystemet och storleken på förvaltningsanslaget. Verksamhetsutövarna vill se att de får en motprestation motsvarande erlagd avgift, något som inte är möjligt med dagens system.

Vi delar därför Naturvårdsverkets uppfattning att tillsynsavgifterna bör återföras direkt till tillsynsmyndigheterna.

Vi anser även att del av prövningsavgifterna bör tillfalla länsstyrelserna. Detta behöver utredas vidare.

I miljöprövningsutredningen föreslås ett betydligt ökat ansvar för länsstyrelsen som tillsyns- och prövningsmyndighet. Exempel på detta är att större ärenden sannolikt kommer att hanteras som anmälningsärenden, att länsstyrelsen får ett utökat ansvar i samrådsfasen och att tillståndens villkor ska ses över på tillsynsmyndighetens initiativ vart tionde år. Vidare föreslås obligatorisk omprövning av tillstånd efter 40 år. Det finns goda incitament i miljöprövningsutredningen för att en effektivare miljöprövning ska kunna ske. De förändringar som föreslås kräver dock extra resurser, framför allt för länsstyrelserna.

Avgiftssystemet behöver spegla dessa troliga förändringar i arbetssätt. Utan motsvarande extra resurser får effekten av förslagen i miljöprövningsutredningen inte genomslag. Innan beslut tas om framtida avgifter för tillsyn och prövning bör man därför avvakta genomförandet av miljöprövningsutredningen.

Synpunkter på Naturvårdsverkets förslag till regeringen

Avsnitt 2. Principer för att ta ut avgifter enligt miljöbalken.

Länsstyrelsen har följande kommentarer till de principer för att ta ut avgifter som Naturvårdsverket har föreslagit.

Länsstyrelsen förstår principen om full kostnadstäckning och principen om motprestation som att även administrativa uppgifter som kan hänföras till tillsynsverksamheten ska räknas med som tillsynstid vilket verksamhetsutövarna ska stå för genom sina tillsynsavgifter. Vi håller med om att avgifterna bör täcka även dessa kostnader.

Det bör därför finnas en tydlig beskrivning över vad som definieras som tillsyn. Den tillsyn som tillsynsmyndigheten bedriver består av många andra uppgifter utöver tillsynsbesök och beredning och beslut i ärenden. Det kan handla om informationsinsatser, samverkan och utvecklingsarbete, framtagande av underlag, beredskap för oförutsedda händelser, inhämtande och samordning av underlag till EU-rapportering m.m. som tar mycket tid i anspråk. Dessa arbetsuppgifter behöver ingå i underlaget alternativt täckas av andra medel.

I förslaget anser Naturvårdsverket att det antal timmar tillsynstid som årsavgiften avser ska framgå i bilagan. Naturvårdsverket har tagit inspiration av Sveriges kommuner och regioners avgiftsmodell, men då bör också SKR:s definition av tillsynstid anammas. Om avgiften inte ska omfatta tid som inte kan härledas till specifikt ärende eller tillsynsobjekt så bör finansiering av dessa övriga tillsynsuppgifter utredas.

Avsnitt 3.1 Statskontorets förslag

I underlaget till Statskontorets förslag om förändringar i avgiftsstrukturen för miljöfarlig verksamhet anges att ”Den fasta årliga provnings- och tillsynsavgiften som länsstyrelserna tar ut följer inte principen om motprestation. Länsstyrelserna tar ut tillsynsavgiften oavsett i vilken omfattning de utövar tillsyn hos verksamhetsutövarna”.

Länsstyrelsen anser att orsaken till att provnings- och tillsynsavgiften idag inte följer principen om motprestation är att det inte finns någon direkt koppling till mellan avgiftsuttaget och länsstyrelsernas budget för provning och tillsyn. Problemet är att länsstyrelsen inte har en tillräcklig budget som motsvarar de avgifter som tas in från länsstyrelsernas tillsynsobjekt.

Länsstyrelsen är skyldig att återta överlåten tillsyn om kommunen inte har tillräcklig kompetens eller resurser. På det sätt som systemet nu är utformat riskerar detta att motverkas av ökade arbetsuppgifter inom samma kostnadsram. Ett utökat tillsynsansvar genom fler tillsynsobjekt, utan finansiering av tillsynsuppdraget, riskerar att medföra arbetsmiljöproblem.

Avgifterna bör därför ha en koppling till länsstyrelsernas budget för tillsyn och provning för att en direkt motprestation ska uppnås. Detta bör ske genom att avgifterna tillförs länsstyrelserna. Se vidare nedan i avsnittet med synpunkter på Statskontorets utredning.

Avsnitt 5.1 Miljöfarlig verksamhet

5.1.1. Avgifterna för tillsyn och provning separeras

Länsstyrelsen tillstyrker Naturvårdsverkets förslag att införa separata avgifter för tillsyn och provning. Förslaget ökar trovärdigheten för systemet då kopplingen mellan genomförda insatser och avgifterna blir tydligare. Det kan även öka förståelsen från företagens sida för vad man betalar för.

Länsstyrelsen instämmer med Naturvårdsverkets förslag som framhåller värdet av en fast provningsavgift och en årlig tillsynsavgift, i stället för Statskontorets förslag om fast provningsavgift och en anpassad årlig kombinerad provnings- och tillsynsavgift. Om det införs en fast engångsavgift för miljöprovningen så bör inte en provningsdel i den årligen återkommande avgiften kvarstå.

Införandet av de separata provningsavgifterna kan dock innebära att det blir svårare att få verksamheter att ompröva sina tillstånd då det kommer att innebära en provningsavgift. Det finns också risk att verksamheter i större utsträckning kommer att anmäla ändring av tillståndspliktiga verksamheter i stället för att ansöka om ändring av verksamhet, eller att verksamheten avstår från att frivilligt ansöka om tillstånd. Effekten blir i så fall fler ärenden inom tillsynen som ska omfattas av tillsynsavgiften.

Detta måste i så fall kompenseras genom att det blir möjligt att ta ut extra timavgift för arbetet med handläggning av anmälningssärenden.

Länsstyrelsen anser att prövningsavgiften bör tillfalla myndigheten. Länsstyrelsen ansvarar redan i dag för en stor del av prövningsprocesserna och kommer få ett utökat ansvar om förslagen i miljöprövningsutredningen genomförs. En nivå för hur stor del av avgiften som ska tillfalla länsstyrelsen bör utredas. Det bör även utredas om delar av ansökningsavgifterna kan återföras mark- och miljödomstolar.

5.1.2. Ansökningsavgifter för prövning ersätter dagens årliga avgifter

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget med en differentierad ansökningsavgift baserad på verksamheternas komplexitet.

Vi tillstyrker minimiavgiften på 75 000 kr för en tillståndsprövning.

När det gäller ansökan om ändringstillstånd så anser Länsstyrelsen att den högsta nivån (150 000 kr) som Naturvårdsverket föreslår är för låg. För ett mindre antal riktigt stora verksamheter blir skillnaden mellan 50 % av ansökningsavgiften och det föreslagna maxbeloppet mycket stor, vilket skulle kunna uppfattas som en subvention av dessa verksamheters ansökningsavgifter. För exempelvis ett raffinaderi (kod 23.30-1) föreslås ansökningsavgiften för hel omprövning vara 1,3 miljoner kronor. I ett sådant fall utgör maxnivån på 150 000 kronor en alltför liten del jämfört med arbetsinsatsen. Vi anser att ansökningsavgiften ska vara 50 % av angivet beräkningsbelopp enligt bilagan, men utan maxnivå utöver det.

I Miljöprövningsutredningen föreslås att tillsynsmyndigheterna vart tionde år ska se över villkoren för tillståndspliktiga anläggningar i syfte att begära omprövning vid behov. I de fall översynen leder till en omprövning är avgifterna för vissa verksamheter för lågt satta eftersom omprövning kräver en omfattande arbetsinsats. Länsstyrelsen anser därför att maxnivån behöver höjas.

Länsstyrelsen befarar att införandet av engångsavgifter för ansökan om ändring av ett tillstånd kan öka risken för att verksamheterna inte ansöker om ändringstillstånd och villkorsändringar utan att ännu fler frågor i stället riskerar att behöva hanteras som anmälningssärenden. Tillsynsmyndighetens arbete med större anmälningssärenden behöver därför kostnadstäckas och inte ingå i den årliga tillsynsavgiften. Det bör kunna ske antingen som en fast avgift för större anmälningssärenden eller att det ges möjlighet att ta ut extra timavgift för omfattande anmälningssärenden, se även avsnitt 5.1.7.

Länsstyrelsen anser att nivån för ansökningsavgifter för t.ex. upphävning och ändring av villkor på 25 % av angivet beräkningsbelopp är rimlig men anser att, liksom för andra prövningsavgifter så bör man se över om maxnivån är rätt satt. Eftersom omprövning av villkor kan innebära en stor skillnad i arbetsinsats beroende på typ och omfattning av villkor bör

storleken på avgiften avgöras från fall till fall av prövningsmyndigheten. Ett alternativ kan vara att införa två nivåer på 15% respektive 25% av ansökningsavgiften.

Länsstyrelsen instämmer inte med förslaget att införa en ansökningsavgift för upphävande av tillstånd. Det finns idag fortfarande ett flertal äldre tillstånd där verksamheten antingen upphört eller blivit C-verksamhet, men där tillståndet av olika skäl fortfarande behålls av verksamhetsutövarna. Det finns en uttalad ambition att gamla tillstånd ska återkallas. När tillfälle ges informerar tillsynsmyndigheterna om möjligheten att ansöka om ett upphävande av ett tillstånd som inte behövs. Tillstånd som behålls över tid utan att något behov egentligen föreligger är mindre lämpligt, då tillstånd och villkor blir omoderna och inte följer med i miljöutvecklingen och rent av glöms bort med tiden trots att de formellt gäller. Om det dessutom skulle tillkomma en ansökningsavgift på 20 000 kr är risken att incitamentet för verksamhetsutövaren att begära att tillståndet upphävs blir ännu mindre och att tillstånden i stället behålls.

Den föreslagna avgiften på 20 000 kr motsvarar inte den tidsåtgång som behövs utan är kraftigt överskattad. En avgift på 4000 kr är mer i linje med den tidsåtgång som behövs. Alternativt kan företaget i stället betala för det antal timmar som verkligen behövs för att handlägga deras ärende. Det skulle dock öka den administrativa kostnaden något.

5.1.3. Ansökningsavgiften för prövning kompletteras med en tilläggsavgift för uppskjutna villkor i mål och ärenden samt

Länsstyrelsen tillstyrker Naturvårdsverkets förslag på en tilläggsavgift för uppskjutna villkor i mål och ärenden enligt 22 kap. 27 § miljöbalken samt hur avgiften föreslås beräknas.

5.1.4 Ansökningsavgiften för prövning kompletteras med en avgift för omprövning av tillstånd

Länsstyrelsen tillstyrker att en avgift för omprövning av tillstånd på tillsynsmyndighetens initiativ införs. Vi bedömer dock att maxbeloppet på 150 000 kronor är alldeles för lågt i förhållande till omfattningen av en sådan omprövning för vissa komplexa verksamheter, se vidare synpunkterna under 5.1.2

5.1.5 Ny avgiftskonstruktion för fiskodling och övervintring av fisk

Länsstyrelsen tillstyrker det aktuella förslaget om ändring i förordningen när det gäller fiskodling och övervintring av fisk.

Enligt den nuvarande förordningen beräknas storleken av tillsyns- och prövningsavgiften ut årligen. Administrationen av den årliga tillsyns- och prövningsavgiften för fiskodlingar skulle minska betydligt om man inför motsvarande beräkningssystem för avgiften som andra verksamheter har.

Länsstyrelsen anser att förslaget om en höjning av tillsynsavgiften är befogad med hänsyn tagit till det tillsynsbehov som finns för verksamheten. Höjningen av tillsynsavgiften enligt förslaget blir dock stor, speciellt för mindre odlingar. För att lindra effekten av den planerade höjningen av avgiften bör man enligt Länsstyrelsens bedömning tillämpa en övergångstid på 3 år där man succesivt höjer avgiften. En övergångsperiod kan också motiveras av att det för fiskodlingarna kommer att bli stora förändringar av hur avgiften beräknas.

5.1.6 Nya och höjda årliga tillsynsavgifter

Länsstyrelsen tillstyrker i stort sett Naturvårdsverkets förslag när det gäller nya och höjda årliga avgifter. Generellt anser vi att de nivåer som föreslås för tillsynsavgifterna är rimliga.

Länsstyrelsen instämmer med förslaget att de lägsta årliga tillsynsavgifterna höjs till 8 000 kronor om året, om skälet är att uppnå en form av kostnadstäckning.

Det är också viktigt att olika delar i tillsynsarbetet ligger till grund för beräkning av nivåerna på avgifterna. Se vidare avsnitt 2. Vi har tidigare i yttrandet (angående kapitel 2) lyft vikten av att även administrativa uppgifter som kan hänföras till tillsynsverksamheten ska räknas med som tillsynstid. Detta bör verksamhetsutövarna stå för genom sina tillsynsavgifter.

Djurhållning

Länsstyrelsen instämmer med förslaget att tillsynsavgifterna som ligger lägst höjs till 8 000 kronor vilket blir fallet för bland annat djurhållande verksamheter.

Täktverksamhet och vindkraft

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget vad gäller tillsyn av täktverksamhet och vindkraft.

Avloppsreningsverk

Länsstyrelsen bedömer att nivån på 27 000 kr motsvarande 27 timmar för de minsta avloppsreningsverken är för låg utifrån tillsynsbehovet. Trots att de är små är tillsynsuppgifterna desamma som för ett större avloppsreningsverk.

Hamnverksamhet

Tillsynspliktiga hamnar klassas inför uttag av avgift utifrån antal anlöp; För den lägsta nivån, under 10 anlöp per kalenderår, kommer förslaget inte medföra någon direkt skillnad i tillsynsavgift. För de övriga avgiftsklasserna blir det en tydlig höjning av avgiften. För den högsta nivån (mer än 50 anlöp) kommer tillsynsavgiften att höjas till drygt det dubbla.

Föreslagna avgifter kan vara relevanta men det finns en problematik med att klassningen enbart utgår från antal anlöp och inte har någon koppling till följdverksamhet av hamnen. Det är stor skillnad i tillsynsbehov mellan de hamnar som bara har anlöp av fartyg (uppläggning av fartyg vid kaj) och för de hamnar där fartygsanlöpen även medför lastning och lossning av gods/passagerare.

Avfallsverksamhet

För verksamhetskod 90.131 "återvinning för anläggningsändamål" är förslaget på ny årlig tillsynsavgift lågt satt. Tillsynsbehovet är troligen mer än 11 timmar. Ärenden kopplade till dessa verksamheter är ofta komplexa och tidkrävande.

5.1.7 Timavgift vid extraordinär tillsyn och tillsyn av anläggningsarbeten som utförs med stöd av ett igångsättningsmedgivande

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att det införs en möjlighet att ta ut en kompletterade timavgift för extraordinär tillsyn samt vid tillsyn av verksamheter som utför anläggningsarbeten.

Vi delar Naturvårdsverket uppfattning att årsavgiften för tillsyn inte ska finansiera arbetet som beror på en allvarlig olycka eller driftstörning, en villkorsöverträdelse eller att ett meddelat föreläggande inte efterlevs. Tillsynsmyndigheten bör då kunna ta ut en extra timavgift.

Enligt förslaget ska det också finnas möjlighet att efterskänka timavgiften. Det behövs tydlighet under vilka förhållanden det ska kunna vara möjligt.

Enligt utredningen ska handläggning av anmälningsärende ingå i den årliga avgiften. Länsstyrelsen anser inte att den årliga avgiften helt kan täcka kostnaderna för handläggning av större anmälningsärenden. I vissa komplicerade ärenden bör det finnas en möjlighet att ta ut en extra timavgift alternativt att det införs en fast avgift för större anmälningsärenden. Detta också för att minska risken att verksamheter undviker att begära villkorsändringar eller ändringstillstånd där det införs fasta avgifter och i stället lämnar in ändringen som ett anmälningsärende. Se vidare våra kommentarer till avsnitt 5.1.2.

För att den kompletterande timavgiften ska bli tydlig och förutsägbar för verksamhetsutövarna bör det klart framgå vad extraordinär tillsyn är och vilka slags händelser som kan räknas in under den rubriken. Om det inte finns en gemensam definition, kanske till och med för olika branscher, så finns en risk att tolkningen kan bli olika beroende på länsstyrelse eller till och med beroende på handläggare. Driftstörningar exemplifieras som en extraordinär händelse i förslaget. För avloppsreningsverk betraktas t.ex. bräddning som driftstörning.

5.1.8 En ny tilläggsavgift för tillsyn av industriutsläppsverksamhet införs. Länsstyrelsen tillstyrker att en ny tilläggsavgift för industriutsläppsverksamheter införs men har några synpunkter på de föreslagna nivåerna. Det är bra att tilläggsavgiften införs för att göra det tydligt att IED-tillsyn är mer omfattande än normal tillsyn och därmed medför en högre tillsynsavgift.

Däremot anser vi att tilläggsavgifterna för vissa andra branscher som fått beslutade BAT-slutsatser är för låga för att kostnadsstämka de extra tillsynsinsatser som krävs. Det handlar framför allt om stora och omfattande verksamheter t.ex. inom processindustri, papper- och massaindustri, raffinaderier m.m.

För djurhållande verksamheter som samtidigt är IED-verksamheter (1.10-i) med BAT-slutsatser som beslutades redan 2017 skulle den föreslagna tilläggsavgiften på ytterligare 8 000 kr per år dock ge en sammanlagd årlig tillsynsavgift på 16 000 kr som är cirka 5 gånger högre än dagens avgift. Vi anser att tilläggsavgiften för IED bör vara något lägre än själva tillsynsavgiften, då djurhållning är begränsad till endast en BREF med endast en BAT-AEL per djurslag. Tilläggsavgiften bör därför kunna begränsas till förslagsvis 6 000 kr. Det skulle ge en total tillsynsavgift på 14 000 kr för djurhållande IED-verksamheter som idag har en tillsynsavgift på 2 550 kr.

5.1.9 Antalet timmar tillsyn framgår av FAPT

Länsstyrelsen avstyrker att antalet timmar som årsavgiften motsvarar anges i FAPT.

Detta kan skapa förväntningar från verksamheternas sida att erhålla direkt tillsyn på plats exakt det antal timmar som man har betalt för. I den beräknade tillsynstiden ingår också mycket övrigt tid som inte är tillsyn på plats hos företagen såsom inläsning, granskning av miljörapport, diarieföring, samordning, registerhållning m.m.

De framräknade timmarna i enlighet med bilagan bör kunna användas vid framtida uppdateringar av förordningen men bör inte redovisas i bilagan.

5.1.10 Tillsynsavgifterna betalas i efterhand

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att tillsynsavgifter för miljöfarlig verksamhet ska betalas i efterhand.

Avsnitt 5.2 och 5.3 vattenverksamhet

Länsstyrelsen tillstyrker förslagen till förändrade avgifter för tillsyn av vattenverksamhet. Förslagen har förankrats under uppdragets gång med deltagande chefer i chefsgrupp Vattenverksamhet där sju länsstyrelser är representerade.

Vi ser att förslagen leder till ökad kostnadstäckning för arbetet med tillsyn av vattenverksamheter och att nivåerna är en godtagbara.

Avsnitt 5.4 Viss övrig verksamhet

5.4.1 Nya och ändrade prövningsavgifter samt nedsättning

Länsstyrelsen anser att det är ett genomgående bra förslag att påföra avgift på prövningar för upphävande av beslut om vissa områdesskydd, strandskydd, tillståndsprövning Natura 2000, artskydd samt avgift vid strandskyddsprövning när länsstyrelsen tar över prövning från kommun i samband med anmälan av vattenverksamhet. De motiveringar och slutsatser kring konsekvenser etc. som Naturvårdsverket redovisar instämmer vi helt i.

Det vi saknar i uppdraget är en redogörelse för avgifter för tillsyn över områdesskydd och andra bestämmelser i 7 och 8 kapitlet (naturtillsyn).

Naturvårdsverket åtar sig att fortsätta utreda möjligheten att ta ut avgift för anmälan om samråd enligt 12:6 MB. Om den frågan kommer att utredas vidare, bör det även ingå att utreda om det är möjligt att ta ut avgift för tillsyn inom områdesskydd. Länsstyrelserna hänvisar ofta till resursbrist för att inte kunna bedriva tillsyn inom bland annat strandskydd och biotopskydd i tillräcklig omfattning. Det behöver utredas om en högre kostnadstäckning för naturtillsyn behövs.

Länsstyrelsen konstaterar att i och med att Natura2000-prövning påförs avgift kommer det vara möjligt att också ta ut avgift för att ompröva villkor för Natura-tillstånd (1 § punkt 18 i författningsförslaget för ärenden enligt 7 och 12 kap. MB).

5.4.2 Vissa befintliga avgifter höjs

Länsstyrelsen instämmer i de föreslagna avgiftshöjningarna för bland annat strandskyddsprövning. Det medför en bättre överensstämmelse med de avgifter som vanligtvis tas ut av kommunerna. Vi håller dock med om resonemanget att allt för höga avgiftshöjningar i vissa sammanhang kan motverka syftet med bestämmelserna.

Länsstyrelsen ställer sig positiv till förslaget att avgiften för prövning av ansökan om auktorisation för bilskrotningsföretag höjs från avgiftsklass 4 till avgiftsklass 5. I författningsförslaget i avsnitt 5.6.3 i Naturvårdsverkets skrivelse har dock avgiftsklass 7 angetts, vilket således bör justeras till avgiftsklass 5.

5.4.3 Avgiften för dispens från föreskrifter om miljöhänsyn i jordbruket sänks

Länsstyrelsen ser positivt på förslaget att ansökan om dispens för lagring av stallgödsel flyttas från avgiftsklass 5 till avgiftsklass 4.

Avsnitt 5.5 Övriga förändringar

Länsstyrelsen anser att det är bra att avgiftsnivåerna ses över med jämna mellanrum.

Avsnitt 7.3 Återföring av medel

Länsstyrelsen instämmer i Naturvårdsverkets analys att om föreslagna avgifter för tillsyn av såväl miljöfarlig verksamhet som vattenverksamhet och viss övrig verksamhet ska resultera i en stabil motprestation förutsätter det att varje enskild länsstyrelse har tillgång till de resurser som avgiftsuttagen motsvarar. Detta har vi tagit upp på flera ställen i detta yttrande. Vi delar Naturvårdsverkets uppfattning att tillsynsavgifterna bör återföras direkt till tillsynsmyndigheterna.

Länsstyrelsen instämmer även i Naturvårdsverkets bedömning att en sådan här ordning skulle öka trovärdigheten för systemet.

Frågan om återföring av prövningsavgiften bör utredas vidare. Länsstyrelsen anser att en del av prövningsavgiften bör tillfalla länsstyrelserna.

Synpunkter på Statskontorets rapport "Översyn av avgiftssystemet för prövning och tillsyn som sker enligt miljöbalken"

6.1 Statskontorets samlade bedömning, sid 71

Länsstyrelsen håller inte med Statskontoret i dess argument att det *skulle också göra prövningsansökningarna mer genomarbetade* om den årliga fasta avgiften för prövning och tillsyn separeras med en ny engångsavgift för helprövning. Vi bedömer inte detta som särskilt sannolikt. Redan nu lägger verksamhetsutövare pengar på konsultarvoden för att ta fram ansökningar eftersom alla vill ha en effektiv handlägningsprocess. Vi bedömer att det är andra faktorer som påverkar hur genomarbetad och komplett en ansökan blir, snarare än att införandet av en ansökningsavgift skulle frammana mer genomarbetade ansökningar.

6.7 Skälen är otillräckliga för att ändra dispositionsrätten.

Statskontoret för i sin utredning fram att det främsta skälet emot att utöka dispositionsrätten för avgifter för miljötillsyn är att villkoren i regeringens riktlinjer för att införa dispositionsrätt inte är uppfyllda. Detta resonemang utvecklas mer i kapitel 4.4.1 i Statskontorets rapport.

Statskontoret anför att riktlinjen att dispositionsrätt ska gälla avgifter i en verksamhet vars omfattning styrs av efterfrågan, inte är uppfylld.

Länsstyrelsen håller inte med om denna slutsats. Vi anser att tillsynens omfattning i hög grad styrs av efterfrågan. Det gäller både behovet av tillsyn på enskilda verksamheter och antalet tillsynsobjekt som

länsstyrelsen har tillsynsansvar för. Denna koppling blir ännu tydligare med Naturvårdsverkets förslag att ge möjlighet att ta ut extra timavgifter vid extraordinär tillsyn av verksamheter.

Med nuvarande system påverkas inte heller länsstyrelsernas ekonomiska resurser för tillsyn om antalet tillsynsobjekt förändras. Om länsstyrelsen måste ta tillbaka överlåten tillsyn från en kommun som inte längre har resurser och kompetens att sköta tillsynsuppdraget så medför det inte utökade resurser för länsstyrelsens tillsyn. Risker finns därför att tillsynen, inte kan skötas på ett bättre sätt än vad som var fallet med kommunal tillsyn, eftersom det saknas resurser för det utökade tillsynsansvaret.

I motsats till vad Statskontoret skriver så utgör en utökad efterfrågan på tillsyn en flaskhals då länsstyrelsens resurser inte är kopplade till den ökade efterfrågan och behovet av tillsynsinsatser.

Ett annat argument mot att införa dispositionsrätt för länsstyrelserna som anges av Statskontoret är att specialdestination främst kan uppfyllas om den kombineras med högre avgifter enligt FAPT. Eftersom Naturvårdsverkets förslag bygger på en höjning av avgifterna så faller detta argument.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsöverdirektören Lisbeth Schultze med tillsynsstrategen Lotta Sahlin Skoog som föredragande. I den slutliga handläggningen har också avdelningschefen Monique Wanning medverkat.